

Język rosyjski

Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z języka rosyjskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – arkusz MJR-P1_1P-132
- rozszerzonym – część I MJR-R1_1P-132 i część II MJR-R2_1P-132.

Arkusz na poziomie podstawowym zawierał 8 zadań, w tym 6 zamkniętych (35 punktów) i 2 zadania otwarte (15 punktów). Tematyka zadań egzaminacyjnych obejmowała umiejętności z podstawy programowej. Zdający mógł uzyskać maksymalnie 50 punktów. Egzamin na tym poziomie trwał 120 minut.

Egzamin na poziomie rozszerzonym zawierał dwie części.

Część I zawierała 3 zadania otwarte, sprawdzające wiedzę i umiejętności opisane w wymaganiach egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego i rozszerzonego. Zadania w tej części egzaminu sprawdzały zarówno znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających rozumienie wypowiedzi pisemnych, jak również formułowanie wypowiedzi pisemnych, interakcję (reagowanie językowe) oraz mediację (przetwarzanie tekstu). Zdający mógł uzyskać maksymalnie 23 punkty. Egzamin w części pierwszej trwał 120 minut.

Część II zawierała 6 zadań zamkniętych, sprawdzających wiedzę i umiejętności opisane w wymaganiach egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego i rozszerzonego. Zadania w tej części egzaminu sprawdzały znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających rozumienie wypowiedzi ustnych (rozumienie czytanego tekstu) i pisemnych (rozumienie pisanego tekstu). Zdający mógł uzyskać maksymalnie 27 punktów. Egzamin w części drugiej trwał 70 minut.

Arkusz I – poziom podstawowy

Rozdział I

W przypadku zadań zamkniętych najłatwiejsze (współczynnik łatwości 0,70 – 1,0) dla zdających okazały się umiejętności dotyczące rozumienia tekstu czytanego w zakresie:

- określenia głównej myśli tekstu,
- wyselekcjonowania informacji,
- stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje.

Umiejętności te były sprawdzane między innymi w zadaniach 1, 5 i 6.

W zadaniach 1.1 – 1.5, 2.1 – 2.5, 5.7 umiejętność określania głównej myśli tekstu sprawdzana była za pomocą zadań o różnym poziomie łatwości (najłatwiejsze okazało się zadanie 1.5.), natomiast selekcjonowanie informacji było testowane zadaniami 3.1-3.4,

5.1 - 5.6. Z kolei umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje – sprawdzana była w zadaniach 6.1-6.5.

Zadania łatwe (0,70-0,89) 1.3, 1, 4.2, 4.3, 5.2, 5.3, 5.5, 5.6, 6.2, 6.3, 6.5, 7inf.2, 7inf.3, 7Treść, Zadania bardzo łatwe (0,9-1,0) 1.4, 1.5

Przykładowe zadania ilustrujące sprawdzane umiejętności

Zadanie 1

1.5. ____ 5 лицо

Чиновники уже решили, что таскать тяжёлый портфель школьникам вредно. Ну что ж, это правильное решение! Только что предложили взамен? Электронные новинки, которые детям глаза испортят?! До сих пор они только дома часами за компьютером сидели, а теперь ещё и в школе электронные книги им предлагают читать. Ничего хорошего в этом нет! Тоже мне выдумали! (fragment tekstu)

Zdający powinien zaznaczyć znakiem X, czy – jego zdaniem – wypowiadający się rodzice uczniów są za wprowadzeniem czy przeciw wprowadzeniu podręczników elektronicznych do szkół.

1.5(против)

Sprawdzane umiejętności:		
Zdający określa główną myśl tekstu (rozumienie ze słuchu (II. 1 a)).		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0, 94	0,97	0,97
Komentarz: Prawie nikt ze zdających nie miał problemu z zaznaczeniem odpowiedniej odpowiedzi. Teksty do zadania obejmowały zakres tematyczny I.1. c) Szkoła – przedmioty nauczania oraz I.1. l) Nauka i technika – technologie informacyjno-komunikacyjne. Ostatnie krótkie zdania tego fragmentu zawierały potrzebną informację.		

Zadanie 5.

Через час раздался стук в дверь. Настя открыла – на пороге стоял сосед белый как мел, глаза квадратные... «Ну, началось!» - со страхом подумала девушка. А сосед сказал: “Настя, представляешь, вчера умер наш Кеша, мы похоронили его в саду... А сейчас я смотрю – он сидит в своей клетке и, как ни в чём не бывало, ест морковку... Я чуть не умер от волнения. У тебя есть какие-нибудь таблетки? Настя вздохнула с облегчением и пошла искать валерьянку. (fragment tekstu).

5.6 Сосед пришёл к Насе за

- A. книгой
- B. шампунем
- C. морковкой
- D. лекарством

Sprawdzane umiejętności:

Zdający wykazuje się umiejętnością wyselekcjonowania informacji (rozumienie tekstu czytanego – II. 2) d).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,78	0,80	0,82

Komentarz:

Tekst oparty na faktach dotyczył zakresu tematycznego: I.1. e) Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego oraz I.1. m) Świat przyrody - zwierzęta. Zadanie polegało na dokończeniu zdań poprzez wybranie właściwego zakończenia spośród czterech podanych możliwości. To zadanie wielokrotnego wyboru było dla zdających łatwe, gdyż zazwyczaj kojarzyli słowo *таблетку* z tekstem ze zwrotem *за лекарством*. Zdający zauważyli na pewno humorystyczny kontekst wakacyjnych perypetii Nastii ze swoim energicznym kundelkiem Bobikiem i królikiem sąsiadów – Kieszą.

Zadanie 6.

«Зелёному субботнику» предшествовала уникальная экологическая акция «Отправь смс – посади дерево!» В течение двух недель абоненты московского Мегафона, которые хотели внести свой вклад в улучшение экологии родного города, отправляли благотворительные смс-ы на специальный номер. На средства, которые собрали во время акции, организаторы купили дубы, рябины, тополя и клёны. Их потом посадили участники субботника (fragment tekstu).

6.3. Деньги от смс-акции предназначили на покупку деревьев. (prawda)

Sprawdzane umiejętności:

Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (rozumienie tekstu czytanego – II. 2 c)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,81	0,84	0,79

Komentarz:

Również w tym zadaniu, dotyczącym zakresu tematycznego I.1) e) Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego, I.1. m) Świat przyrody – rośliny, krajobraz, zdający dobrze poradzili sobie ze zrozumieniem tekstu i potwierdzili, że środki zebrane podczas SMS-owej akcji moskiewskich abonentów przeznaczone zostały na kupno sadzonek drzew, służących zalesieniu wiosną terenów w pobliżu Uniwersytetu Moskiewskiego.

W przypadku zadań otwartych (wypowiedzi pisemne) najłatwiejsza dla zdających była umiejętność uzyskiwania, udzielania, przekazywania lub odmowy informacji, wyjaśnień, pozwoleń.

Umiejętność ta była sprawdzana zadaniami 7. oraz 8.

Zadanie 7. (5 pkt)

Jesteś na kursie językowym w Moskwie i odpowiadasz za organizację wycieczki.

Okazało się, że wycieczka nie może się odbyć. Zredaguj ogłoszenie, w którym:

- poinformujesz o odwołaniu wycieczki
- wyjaśnisz przyczynę jej odwołania
- zaproponujesz inną formę spędzenia czasu wolnego
- uzasadnisz, dlaczego proponujesz właśnie tę formę.

Podpisz się jako XYZ. W zadaniu nie jest określony limit słów. Oceniana jest umiejętność przekazania wszystkich informacji (4 punkty) oraz poprawność językowa (1 punkt).

Zadanie 7.3.

Sprawdzana umiejętność:		
Zdający wykazuje się umiejętnością uzyskiwania, udzielania, przekazywania lub odmowy informacji, wyjaśnień, pozwoleń (tworzenie wypowiedzi pisemnej – IV. 2) b).		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,76	0,88	0,69
Komentarz: Zakres tematyczny zadania to I.1.h) Podróżowanie i turystyka – wycieczki, zwiedzanie. Zdający formułowali ciekawe propozycje innego spędzenia czasu zamiast odwołanej wycieczki – proponowali: <i>Приглашаю вас в кафе. А, может, пойдём на дискотеку? Я предлагаю пойти в театр! Будут спортивные занятия!</i>		

Rozdział II

Umiejętności, które okazały się umiarkowanie trudne (współczynnik łatwości: 0,50 – 0,69) dla zdających:

- określenie głównej myśli tekstu (w zadaniach zamkniętych),
- selekcjonowanie informacji,
- określanie intencji autora lub nadawcy tekstu,
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu.

Pierwsza z tych umiejętności była sprawdzana zadaniami testującymi różne sprawności językowe – zarówno rozumienie tekstu słuchanego, jak również rozumienie tekstu czytanego. Zadania umiarkowanie trudne: 1.2, 2.2, 2.3, 2.4, 2, 3.1, 3.2, 3.5, 3, 4.1, 4.4, 4.5, 4.7, 4, 5.1, 5.4, 5, 6.1, 6.4, 6, 7inf.1, 7inf.4, 7, inf1, 8inf2, 8inf3, 8inf4, 8Treść, 8Forma, 8.

Przykładowe zadanie ilustrujące sprawdzane umiejętności

Zadanie 2

2.4 Четвёртый совет

Если вам нужна белая футболка, помните, что это всего лишь часть гардероба, ничего больше. Неважно, лежала ли она на полке в эксклюзивном бутике, в мазгазине дизайнерских вещей или на базаре. Футболка всегда будет выглядеть практически идентично и выполнять те же функции, независимо от места, в котором вы её приобрели. Так что необязательно делать покупки в фирменных магазинах.

- A. Покупайте столько, сколько сможете съесть!
- B. Не переплачивайте за магазинные обеды!
- C. Помните, что товар важнее, чем упаковка!
- D. Думайте о том, что покупаете, а не где!
- E. Сравнивайте цены в супермаркетах!
- F. Покупайте в период скидок!

Sprawdzana umiejętność:

Zdający wykazuje się umiejętnością określania głównej myśli tekstu (rozumienie ze słuchu – II. 1) a).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,67	0,75	0,65

Komentarz:

Zadanie dotyczyło następującego zakresu tematycznego: I.1. g) Zakupy i usługi. Podczas słuchania zdający musieli się szczególnie skupić, ponieważ w pięciu tekstach cząstkowych było zamieszczonych wiele informacji.

W pięciu wypowiedziach znajdowały się praktyczne rady dla młodych ludzi, którzy powinni spróbować racjonalnie potraktować zakupy i przy okazji oszczędzać pieniądze. Dystraktor E. nie mógł być potraktowany jako poprawny, chociaż mógł zmylić zdających użyty w nim zwrot *цены в супермаркетах*.

W przypadku zadań otwartych umiarkowanie trudną umiejętnością, podobnie jak w latach poprzednich, było poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji.

Przykładowe zadanie ilustrujące sprawdzane umiejętności

Zadanie 8.

Wyjechałeś(-aś) na studia za granicę. W e-mailu do kolegi/koleżanki z Rosji:

- poinformuj o tym fakcie i o powodach swojej decyzji
- opisz miejscowość, w której mieszkasz i swoich nowych znajomych (8.2)
- wyjaśnij, jak rozwiązałeś(-aś) problemy z mieszkaniem i jedzeniem
- przedstaw swoją sytuację finansową i pomysł pracy dorywczej.

Pamiętaj o zachowaniu odpowiedniej formy listu. Nie umieszczaj żadnych adresów. Podpisz się jako XYZ. Długość listu powinna wynosić od 120 do 150 słów. Oceniana jest umiejętność przekazania wszystkich informacji (4 punkty), forma (2 punkty), poprawność językowa (2 punkty) oraz bogactwo językowe (2 punkty).

Sprawdzana umiejętność:

Zdający wykazuje się umiejętnością poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji (tworzenie wypowiedzi pisemnej – III. 2) e).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,63	0,80	0,54

Komentarz:

Zakres tematyczny zadania, czyli I.1.b) Dom – miejsce zamieszkania, I.1. e) Życie rodzinne i towarzyskie – przyjaciele, koledzy, jest bardzo dokładnie omawiany na lekcjach i popularny w tekstach w czasie nauki w szkole, zatem nie powinien być trudny dla zdających. Mimo to zamiast poprawnych opisów dowolnej miejscowości i użycia poznanych przymiotników do opisu wyglądu zewnętrznego swoich przyjaciół, zdający pomijali wymagane informacje, na przykład pisząc: *Мои знакомые в центре города. В этом городе я раньше не был. У меня много новых друзей.* W odpowiedzi należało użyć kilku odpowiednich przymiotników, np.: *зелёный парк, старый город, большой и шумный центр, подруга- высокая и стройная блондинка, друг весёлый и остроумный.*

Rozdział III

Zestaw zadań dla poziomu podstawowego nie zawierał zadań bardzo trudnych, czyli o współczynniku łatwości 0,00 – 0,19, natomiast zawierał zadania trudne dla zdających, o współczynniku łatwości 0,2 – 0,49. Takimi okazały się niektóre zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstu czytanego. Z kolei w zadaniach otwartych, które wymagały tworzenia wypowiedzi pisemnej, zdający wykazali się niewystarczającym zasobem leksyki i nieznaną prostych struktur leksykalno-gramatycznych. Braki te uniemożliwiły zdającym sformułowanie poprawnego ogłoszenia oraz listu.

Zadania trudne: 1.1, 2.1, 2.5, 3.3, 3.4, 4.6, 5.7, 6.6, 7 Poprawność, 8 Bogactwo, 8 Poprawność.

Przykładowe zadanie ilustrujące sprawdzane umiejętności

Zadanie 3.

Со своей стороны мы готовы помочь учителям в проведении занятий по бадминтону. Методисты нашей федерации приготовили диск с видеозаписью десяти уроков. Учитель может показать этот видеоматериал детям, и всё станет понятно: правила игры, размеры площадки, техника подачи. (fragment tekstu)

Zadanie 3.3

Для учителей физкультуры создали пособие в форме

A. учебного фильма.

B. интерактивной игры.

C. методической брошюры.

Sprawdzana umiejętność:

Zdający selekcionuje informacje (II. 1 d)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,46	0,56	0,42

Komentarz:

Po dwukrotnym wysłuchaniu rozmowy na temat sportu (zakres tematyczny I.1) j) należało w tym zadaniu wybrać jedną z trzech odpowiedzi (A, B lub C). Niewłaściwe odpowiedzi (dystraktory) nie miały nic wspólnego z treścią tekstu, jednak skutecznie utrudniły prawidłowy dobór zakończenia zdania przez zdającego, ponieważ słowa: *видеозапись*, *диск*, *видеомагнитофон* były kojarzone przez zdających ze słowem *фильм*. Ten rodzaj nieprawidłowych odpowiedzi zwraca uwagę na jeszcze jeden typ popełnianych błędów, którym jest nieuważne wysłuchanie tekstu.

W zadaniach otwartych na poziomie podstawowym najniższy wskaźnik łatwości osiągnęła poprawność językowa.

Przykładowe zadanie ilustrujące sprawdzane umiejętności:**Zadanie 7 - poprawność****Sprawdzana umiejętność:**

Zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,32	0,44	0,25

Komentarz:

Niestety, z tą umiejętnością językową zdający nie radzą sobie w zadawalającym stopniu już od kilku lat. Do najczęstszych błędów należą:

- bardzo liczne błędy w odmianie czasowników,
- użycie nieodpowiedniego rodzaju rzeczownika,
- bardzo liczne błędy ortograficzne i leksykalne. W wielu przypadkach liczba błędów językowych i ortograficznych przekraczała znacznie 25% liczby wyrazów, co powodowało utratę punktów za poprawność językową.

Na szczególną uwagę zasługuje zjawisko coraz częściej występujące w pracach zdających, czyli taki graficzny zapis wypowiedzi pisemnych, który staje się bardzo trudny do odczytania z powodu niestarannego pisma, a należy przecież pamiętać, że na tę niestaranność grafii nakładają się błędy ortograficzne i leksykalne.

Przykładowe błędy z zakresu poprawności językowej w zadaniu 7.:

Pisownia fonetyczna: *што, атфетит, севодня, афтограф*

Błędy leksykalne:

Я шукаю роботу

У мене дост денгов

Денги на мой живот

Мам прячул молодых

Błędy ortograficzne: *денги, екскурся, семя(семья) Рося (Россия) учус, патамушто.*

Wskazówki dydaktyczne wynikające z analizy jakościowej wybranych zadań z poziomu podstawowego

Egzaminatorzy, nauczyciele sprawdzający prace z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym, nie zauważają progresu w umiejętnościach językowych na egzaminie maturalnym. Wiedzą jednak, z czego wynika ta prawidłowość. Młodzież ma najmniejszą możliwą liczbę godzin tego języka w szkole gimnazjalnej i potem w szkole średniej. Ten wschodniosłowiański język nie jest dla nas prosty – należy nauczyć się akcentu, wymowy, pisowni, odmian deklinacyjnych, koniugacji, fonetyki, składni i oczywiście leksyki w ujęciu funkcjonalnym – młodzież jest chętna do nauki, ale inne przedmioty pochłaniają większość czasu i entuzjazmu, który przy nauce języka jest niezbędny. Przed maturą wybierają ten pozornie „łatwiejszy” język obcy nowożytny, a skutki tych wyborów widoczne są w uzyskiwaniu niskich wyników.

Nauczyciele i uczniowie mają obecnie do dyspozycji dobre metodycznie książki, kolorowe i nowoczesne, powinni jednak coraz częściej wymagać od uczniów krótkich prac pisemnych, na lekcjach powtarzać omówiony zakres materiału, ćwiczyć mówienie, pisanie oraz słuchanie dołączonych do podręczników płyt CD i u zainteresowanych uczniów rozwijać wszystkie sprawności językowe na przykład na zajęciach dodatkowych, jeśli istnieje możliwość organizacji takich zajęć. Dobre efekty może również dać zapoznanie uczniów ze stronami rosyjskojęzycznymi w Internecie, wtedy rozwijać będą czytanie i poznawać nowe konstrukcje gramatyczne.